

3de zondag vasten A

Joh. 4,5-42

Inleiding

Vandaag in de lezingen staat het begrip ‘water’ centraal. Een belangrijk begrip in de Kerk. Straks in de overweging zullen we het erover hebben hoe water door de bijbel heen belangrijk is, hoe het in de liturgie belangrijk is, maar hoe het ook vooral een symbool kan zijn voor hoe God met ons bezig wil zijn.

Overweging

Een mooi en prachtig verhaal uit het evangelie vandaag; een lang verhaal ook. Ik probeer niet alles te gaan vertellen, maar het toch voor u inzichtelijk en begrijpelijk te maken. Ik begin even bij de catechumenen, want niet alleen dit verhaal, maar de hele reeks van verhalen is een pracht van opmaat, een vooruitspiegeling naar Pasen.

De eerste week van de veertigdagentijd werd Jezus veertig dagen beproefd door de duivel, de verdeler en hij overwon dat. Dat mag voor ons een vooruitspiegeling zijn hoe we met de veertigdagentijd op weg mogen gaan naar Pasen.

De vorige week, op de berg Tabor, liet Jezus zich in verheerlijkte gedaante zien, verlicht als het ware. Licht, een van de belangrijkste symbolen in de paaswakeviering. We verspreiden dan licht en catechumenen mogen daar voor het eerst ten volle deel aan hebben.

Vandaag water, vooruitwijzend naar water dat ook geloof tot leven brengt. Denk aan de doop, die zij in de paaswakeviering gaan ontvangen en die wij in onze doopbeloften hernemen. Volgende week het inzicht dat tot ons mag komen door de roeping en genezing van de blinde en de week daarop zelfs een voorafspiegeling van de verrijzenis als Lazarus uit het graf geroepen wordt. Langzaam, stap voor stap, zijn we op weg naar Pasen. Maar vandaag staan we stil bij water.

In de eerste lezing horen we hoe Mozes bijna ten onder gaat aan het geklaag en gemor van het volk. Zij weten het niet meer, zij zijn bang dat God hen niet meer bij staat, niet meer met hen meetrekt. Ze hebben dorst en dat kunnen we ons voorstellen als ze zomaar daar door die hete woestijn lopen. Mozes trekt de berg op en roept God aan en God zegt hem wat hij moet doen. ‘Pak die staf, waar je mee op het water van Nijl hebt geslagen, zodat het in bloed veranderde. Neem hem mee en ga de berg op waar je de Tien Woorden hebt ontvangen. Sla daar op de rots en ik zal er water laten komen’. En zo geschiedde het. En het volk heeft te drinken.

Het wonderlijke van dit verhaal is dat het een eindje verder in het boek Exodus nog een keer voorkomt. Wat dan ontbreekt is dat Mozes eerst naar God gaat. Het is alsof hij beredeneert van: “oh, ik ken de truc nu, ik neem de staf, loop naar de

rots, sla erop en er komt water uit”. En dat gebeurt ook, maar niet naar Gods tevredenheid. God wil duidelijk maken aan hem, aan het volk, aan ons, dat het God is die geeft. God geeft water, God geeft leven en dat zien we geregeld als symbool door allerlei verhalen in de bijbel terugkomen. Denk aan het scheppingsverhaal: doordat het land en het water zich scheiden, wordt leven mogelijk. Als de woeste wateren gaan stromen in het verhaal van Noach is leven niet meer mogelijk. Als verderop Jakob zijn vrouw zoekt juist bij een put, gaat het weer over hoe leven mogelijk is. Als Jozef in een droge put, dus zonder water, gegooid wordt, lijkt dat het einde van zijn leven. Ook in het nieuwe testament zien we voorbeelden. Jezus en allen die willen geloven en zich willen bekeren, worden gedoopt met het water van de Jordaan. Jezus verandert water in wijn bij de bruiloft van Kana en vandaag komen we Jezus tegen bij een bron in Samaria, in het buitengebied. Daar ontmoet hij een vrouw, niet dé vrouw, niet zijn vrouw, zoals Jakob en Rebecca in het oude testament, nee, zomaar een vrouw uit de omgeving, die water komt putten om haar dorst te lessen. Maar voordat ze dat kan doen wordt ze aangesproken door Jezus. En wat Jezus haar en ons wilt duidelijk maken is precies dat element in het eerste lezing verhaal in Exodus waar het gaat over: niet wij krijgen of nemen zomaar het water, het is God die het ons geeft, dus het gesprek tussen Jezus en de Samaritaanse gaat over: hoe krijg je nou het water. Ik heb een kruik, jij hebt niet eens een emmer. Hoe komt je dan bij het water? Waarop Jezus antwoordt dat Hij het is dat water. Op andere plekken in Johannes zegt hij zelfs: Ik ben het levend water en tegen deze vrouw zegt Hij: Ik ben het, die Messias waar je het over hebt. Hij is het die het water geeft als levend water, namens God. God is het die geeft, niet wij die nemen.

Dan zit er nog de vraag: mag het dan alleen maar over water gaan? Of betekent dat water misschien meer? Zou het dorsten naar water een symbolische verhandeling kunnen zijn over een andere dorst ernaar? Het antwoord is ‘ja’. Het gaat natuurlijk over, zeker in deze veertigdagentijd, in deze opmaat naar Pasen over dorsten naar geloof. Geloof in Jezus. Daarbij mogen we luisteren naar de woorden van Paulus van vandaag. Die aangeeft hoe wij mogen geloven in Christus die voor ons gestorven is, hoop mogen hebben in een God die ons leidt door de verrijzenis. Een verrijzenis die in Christus’ voorbeeld ons liefde aandraagt. Het zijn kernwoorden die we bij Paulus vaker tegenkomen: geloof, hoop en liefde. Zij mogen stromen als water, als levend water, nu, in deze veertigdagentijd ook voor ons. Wij mogen zijn als die vrouw. Met dat water wat tot ons gekomen is, op weg gaan, naar buiten gaan, naar hen die we ontmoeten en levend water, geloof, hoop en liefde doorgeven aan die ander. Als wij zo op weg gaan, dan zijn we waarlijk op weg naar Pasen. Ik wens u een goede, verdere voorbereiding. Amen

Henry Vermeulen, diaken